

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN MẠNH HÀ

THỰC TRẠNG VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP
NHẪM PHÁT TRIỂN CÂY ĂN QUẢ THEO HƯỚNG
BỀN VỮNG TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN LỤC NGẠN
TỈNH BẮC GIANG

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Thái Nguyên - 2007

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN MẠNH HÀ

**THỰC TRẠNG VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP
NHẪM PHÁT TRIỂN CÂY ĂN QUẢ THEO HƯỚNG
BỀN VỮNG TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN LỤC NGẠN
TỈNH BẮC GIANG**

**Chuyên ngành: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP
MÃ SỐ: 60.13.10**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS. Trần Đình Tuấn

Thái Nguyên - 2007

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, những số liệu đã được sử dụng trong bản luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa hề sử dụng cho bảo vệ một học vị nào.

Mọi sự giúp đỡ cho việc hoàn thành luận văn đều đã được cảm ơn. Các thông tin, tài liệu trình bày trong luận văn này đã được ghi rõ nguồn gốc.

Tác giả

Nguyễn Mạnh Hà

LỜI CẢM ƠN

Luận văn này của chúng tôi đã đề cập đến thực trạng và một số giải pháp nhằm phát triển cây ăn quả theo hướng bền vững trên địa bàn huyện Lục Ngạn tỉnh Bắc Giang. Trong quá trình thực hiện đề và hoàn chỉnh luận văn đã nhận được sự giúp đỡ rất nhiều của các cơ quan, tổ chức, cá nhân.

Nhân dịp hoàn thành bản luận văn này, tôi xin được trân trọng cảm ơn sự tạo điều kiện, giúp đỡ của Đảng uỷ, Ban giám hiệu nhà trường, Khoa sau Đại học, các thầy cô giáo trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh và trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên.

Tôi xin trân trọng cảm ơn các đồng chí lãnh đạo Huyện Uỷ, UBND huyện, các phòng ban chuyên môn, huyện Lục Ngạn tỉnh Bắc Giang, đặc biệt là phòng HTKT, xin trân trọng cảm ơn các sở, ngành của tỉnh Bắc Giang, Viện Bảo vệ thực vật TW, Viện rau quả Hà Nội đã tạo điều kiện, giúp đỡ trong quá trình học tập và thực hiện đề tài;

Tôi xin trân trọng cảm ơn: T.S - Trần Đình Tuấn đã tận tình giúp đỡ, hướng dẫn trong quá trình thực hiện đề tài;

Nhân dịp này tôi xin bày tỏ lòng biết ơn đến gia đình, các đồng nghiệp và bè bạn gần xa đã tạo điều kiện, khuyến khích, động viên giúp đỡ tôi bản cả thời gian, vật chất, tinh thần... trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và đã có mặt cổ vũ động viên tôi ngày hôm nay;

Tôi xin trân trọng cảm ơn các thầy cô trong hội đồng chấm luận văn, và các quý vị đại biểu, xin kính chúc sức khoẻ, hạnh phúc và thành đạt.

Trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên ngày.....tháng 12 năm 2007

Nguyễn Mạnh Hà

MỤC LỤC

	Trang
PHẦN MỞ ĐẦU	1
1- Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài	1
2- Mục tiêu nghiên cứu	2
2.1- Mục tiêu chung.....	2
2.2 - Mục tiêu cụ thể.....	2
3- Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	3
3.1- Đối tượng nghiên cứu	3
3.2- Phạm vi nghiên cứu	3
3.2.1- Phạm vi về không gian.....	3
3.2.2- Phạm vi về thời gian	3
4- Đóng góp mới của luận văn.....	3
5- Bố cục của luận văn	4
Chương 1	
TỔNG QUAN TÀI LIỆU VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	6
1.1- TỔNG QUAN TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU	6
1.1.1- Cơ sở lý luận về phát triển bền vững.....	6
1.1.2- Cơ sở thực tiễn.....	16
1.2- PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	29
1.2.1- Câu hỏi đặt ra mà đề tài cần giải quyết.....	29
1.2.2- Các phương pháp nghiên cứu	29
1.2.3- Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu	32
Chương 2	
THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN CÂY ĂN QUẢ TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN	
LỤC NGẠN.....	35

2.1- Đặc điểm tự nhiên, kinh tế xã hội huyện lục ngạn, tỉnh Bắc Giang	35
2.1.1- Điều kiện tự nhiên.....	35
2.1.2- Điều kiện kinh tế- xã hội	37
2.1.3- Một số thuận lợi, khó khăn chung của điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội với tình hình phát triển cây ăn quả ở Lục Ngạn.....	41
2.2. Thực trạng sản xuất và phát triển cây ăn quả ở Lục Ngạn	43
2.2.1. Một số nhân tố sản xuất, phát triển cây ăn quả ở Lục Ngạn.....	43
2.2.2- Những ảnh hưởng của cơ chế chính sách Nhà nước và khoa học công nghệ đối với phát triển cây ăn quả ở huyện Lục Ngạn	53
2.2.3- Kết quả sản xuất cây ăn quả trong vùng nghiên cứu	56
2.2.4- Những ảnh hưởng của phát triển cây ăn quả đối với môi trường sinh thái	64
2.2.5- Hiệu quả xã hội từ sản xuất phát triển cây ăn quả.....	68
2.2.6- Những nguyên nhân ảnh hưởng đến tình hình phát triển và hiệu quả kinh tế sản xuất cây ăn quả.....	69
2.2.7- Một số kết luận về thực trạng phát triển cây ăn quả theo hướng bền vững ở huyện Lục Ngạn	73
Chương 3	
MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM PHÁT TRIỂN CÂY ĂN QUẢ THEO HƯỚNG BỀN VỮNG TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN LỤC NGẠN	
	76
3.1- Quan điểm, định hướng, mục tiêu phát triển cây ăn quả	76
3.1.1- Những quan điểm phát triển cây ăn quả	76
3.1.2- Một số chỉ tiêu phát triển KT-XH huyện Lục Ngạn đến năm 2010	78
3.1.2- Định hướng phát triển cây ăn quả	78
3.2- Một số giải pháp phát triển cây ăn quả trên địa bàn huyện Lục Ngạn theo hướng bền vững	81
3.2.1- Quy hoạch đáp ứng yêu cầu phát triển cây ăn quả	81

3.2.3- Tăng cường năng lực sản xuất kinh doanh cho người lao động.....	86
3.2.4- Bảo quản trước, sau thu hoạch và chế biến	87
3.2.5- Các giải pháp về kỹ thuật	91
3.2.6- Thị trường và dịch vụ	97
3.2.7- Cơ chế chính sách	100
3.3- DỰ KIẾN KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC.....	107
3.3.1- Về kết quả và hiệu quả kinh tế đến năm 2010.....	107
3.3.2- Về bảo vệ môi trường sinh thái	109
3.3.3- Về xã hội.....	111
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	
1- Kết luận.....	114
2- Đề nghị.....	116
TÀI LIỆU THAM KHẢO	117
PHỤ LỤC.....	120

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Diện tích, giá trị sản xuất cây ăn quả Việt Nam giai đoạn 2001 - 2005	22
Bảng 1.2. Diện tích, sản lượng một số cây ăn quả đã cho thu hoạch năm 2006 phân theo địa phương và chia theo nhóm cây của tỉnh Bắc Giang	23
Bảng 1.3. Các hoạt động bảo quản trước khi tiêu thụ	25
Bảng 1.4. Tình hình tiêu thụ sản phẩm quả ở các thành phố và các vùng	26
Bảng 1.5. Tình hình xuất khẩu rau quả của Việt Nam từ 2001 - 2005	28
Bảng 1.6. Tổng hợp mẫu điều tra	31
Bảng 2.1. Đặc điểm khí hậu, thời tiết năm 2006 của huyện Lục Ngạn.....	35
Bảng 2.3. Yêu cầu nhiệt độ, lượng mưa của một số loại cây ăn quả	41
Bảng 2.4. Yêu cầu về đất đai để trồng một số loại cây ăn quả.....	42
Bảng 2.5. Diện tích một số cây ăn quả chủ yếu qua các năm 2002 - 2006	44
Bảng 2.6. Sản lượng một số cây ăn quả chủ yếu qua các năm 2002 - 2006 ...	44
Bảng 2.7. Giá trị sản xuất một số cây ăn quả chủ yếu qua các năm 2002 - 2006	45
Bảng 2.8. Hiện trạng về diện tích, sản lượng một số cây ăn quả cho thu hoạch chia theo các xã, thị trấn.....	47
Bảng 2.9. Cơ cấu diện tích, sản lượng một số cây ăn quả đã cho thu hoạch giữa các vùng năm 2006.....	48
Bảng 2.10 Giá bán bình quân một kg sản phẩm qua các năm	49
Bảng 2.11. Chi phí sản xuất cho 01 ha của một số cây ăn quả chủ yếu trong giai đoạn 2002 - 2006	57
Bảng 2.12. Hiệu quả kinh tế tính cho 01 ha của một số cây trồng trong giai đoạn 2002 - 2006	58

Bảng 2.13. So sánh giá trị gia tăng giữa một số cây ăn quả chủ yếu với một số cây lương thực.....	59
Bảng 2.14. Hiệu quả kinh tế của cây ăn quả phân theo vùng sinh thái tính cho 01 ha năm 2006.....	60
Bảng 2.15. Hiệu quả kinh tế cây ăn quả tính theo mô hình canh tác	62
Bảng 2.16. Hiệu quả kinh tế cây ăn quả tính theo quy mô diện tích năm 2006.....	63
Bảng 2.17. Độ che phủ đất qua các năm từ 2002 - 2006.....	64
Bảng 2.18. Tình hình sử dụng phân bón, thuốc BVTV một số cây trồng 2006	65
Bảng 2.19. Diện tích, sản lượng một số giống vải chính cho thu hoạch năm 2004 - 2006.....	70
Bảng 3.1. Dự kiến cơ cấu một số giống cây ăn quả chủ lực đến năm 2010....	86
Bảng 3.2. Dự kiến kết quả sản xuất một ha cây ăn quả sản xuất theo quy trình (GAP).....	94
Bảng 3.3. Dự kiến kết quả kinh tế/01 ha cây ăn quả theo chương trình chăm sóc, phòng trừ dịch bệnh tổng hợp (IPM)	97
Bảng 3.4. Tổng hợp nhu cầu vốn đầu tư cho việc cải tạo, trồng mới một số cây ăn quả đến năm 2010	101
Bảng 3.5. So sánh kết quả, hiệu quả kinh tế cho một ha cây ăn quả năm 2006 với phương án dự kiến đến năm 2010	109
Bảng 3.6. Độ che phủ đất của rừng và cây ăn quả và cây lâu năm qua các năm 2002 - 2006 và dự kiến đến năm 2010 của huyện Lục Ngạn.....	109
Bảng 3.7. Tình hình sử dụng phân bón, thuốc BVTV một số cây trồng.....	111

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, ĐỒ THỊ

Biểu 01: Cơ cấu kinh tế năm 2005	37
Biểu 02: Cơ cấu kinh tế ngành Nông nghiệp.....	37
Biểu 03: Diễn biến diện tích, sản lượng, giá trị sản xuất cây ăn quả chủ yếu qua các năm 2002 - 2006	46
Biểu 4: Tình hình biến động giá bán sản phẩm từ năm 2002 - 2006	49
Sơ đồ: Kênh tiêu thụ vải của huyện Lục Ngạn.....	51